

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Чернігівська політехніка»
Навчально-науковий інститут права і соціальних технологій
Кафедра кримінального права та правосуддя

РОБОЧА ПРОГРАМА
Кримінальне право

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заст. завідувача кафедри

 Сенченко Н.М.
(підпис) (прізвище та ініціали)

«01» вересня 2025 р.

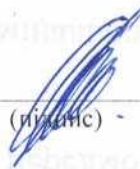
Розробник (-и): Коломієць Н.В., завідувач кафедри, д.ю.н., професор
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь і вчене звання)

(підпис)

Робочу програму навчальної дисципліни обговорено на засіданні кафедри кримінального права та правосуддя

Протокол від «01» вересня 2025 р. №10

Узгоджено з гарантом освітньої програми:

(підпис)

Коломієць Н.В.
(прізвище та ініціали)

1. Загальна інформація про дисципліну.

Тип дисципліни	Обов'язкова
Мова викладання	українська
Рік навчання та семестр	2 рік, 3, 4 семестр Освітня програма «Кримінальна юстиція (Суд.Прокуратура.Адвокатура)»
Викладач (-і)	Коломієць Н.В., д.ю.н, професор.
Профайл викладача (-ів)	https://kriminal.stu.cn.ua/%d0%bf%d1%80%d0%be-%d0%bd%d0%b0%d1%81/%d0%b2%d0%b8%d0%ba%d0%bb%d0%b0%d0%b4%d0%b0%d1%87%d1%96/
Контакти викладача	n. kolomiyetsn@stu.cn.ua

2. Анотація курсу. Кримінальне право – одна з найважливіших дисциплін кримінально-правового циклу, що викладаються у закладах вищої освіти для здобувачів вищої освіти, які навчаються за спеціальністю D8 «Право». Знання кримінального законодавства нашої держави є необхідною умовою успішної роботи за фахом. Викладання кримінального права передбачає розкриття соціальної суті та юридичного змісту кримінального закону, взаємозв'язку його норм, оволодіння вмінням її наукового та практичного застосування.

Дисципліна «Кримінальне право» складається із Загальної та Особливої частин і має своїм завданням сформулювати у здобувачів вищої освіти глибокі теоретичні та практичні знання щодо використання їх у своїй професійній діяльності.

До Загальної частини входять норми, що визначають завдання, принципи та основні інститути кримінального права. Тому метою курсу у цій частині є засвоєння здобувачами основних правових понять, категорій, кримінально-правових інститутів, базою для яких є Конституція України, зокрема, законодавчі та теоретичні питання, які стосуються підстав кримінальної відповідальності, чинності закону в часі і просторі, поняття кримінального правопорушення та його видів, стадій вчинення кримінальних правопорушень, складу кримінального правопорушення, співучасті у кримінальному правопорушенні, поняття покарання, його видів та правил призначення, звільнення від кримінальної відповідальності і покарання та інші.

Особлива частина кримінального права містить норми, що встановлюють які саме суспільно небезпечні діяння є кримінальними правопорушеннями, та які види покарань і в яких межах можуть бути застосовані до осіб, що їх вчинили. В Особливій частині наводиться вичерпний перелік кримінальних правопорушень, які заборонені кримінальним законом під погрозою покарання, в ній законодавець диференціює кримінальну відповідальність за конкретні злочини/кримінальні проступки з урахуванням характеру і ступеня їх суспільної небезпечності.

Вивчення курсу «Кримінальне право» має сприяти вихованню у здобувачів вищої освіти поважного ставлення до кримінального закону як важливого засобу захисту людини, її прав, свобод і законних інтересів, інтересів суспільства і держави від злочинних посягань.

Навчальна дисципліна викладається два семестри. Вивчення курсу закінчується складанням підсумкового контролю-екзамену.

3. Мета та цілі курсу. Метою курсу Метою викладання навчальної дисципліни «Кримінальне право» є формування у здобувачів вищої освіти знань про систему юридичних норм, що встановлюють, які суспільно-небезпечні діяння є кримінальними правопорушеннями, і які покарання підлягають застосуванню до осіб, що їх вчинили.

Завдання, які вирішуються в процесі вивчення курсу:

- з'ясування у процесі навчання поняття кримінального права як правової галузі, його значення, принципів та місця у системі права України;
- вивчення джерел кримінального права, його системи, призначення та змісту норм його Загальної частини і Особливої частини;
- напрацювання здобувачами навичок тлумачення кримінально – правових норм, їх застосування при розв'язанні задач, виконанні тестових завдань тощо.

Під час вивчення курсу здобувач вищої освіти має набути або розширити наступні загальні та спеціальні компетентності, передбачені освітньою програмою:

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

СК 7. Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК 8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.

СК 13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

4. Результати навчання. Під час вивчення курсу здобувач вищої освіти має досягти або вдосконалити наступні програмні результати навчання, передбачені освітньою програмою:

РН1. визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.

РН 13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

РН 18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

РН19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

5. Пререквізити. Успішне засвоєння дисципліни ґрунтується на знаннях, отриманих ЗВО під час опанування положень навчальних дисциплін: Теорія держави і права, Історія держави і права України, Конституційне право України, Судові та правоохоронні органи.

6. Обсяг курсу.

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	52
Практичні (семінарські) заняття	48
Самостійна робота	200
Індивідуальне завдання	курсова робота
Всього кредитів	10

Формами проведення занять є лекційні та практичні (семінарські) заняття, самостійна робота, виконання контрольної роботи. Проведення занять відбувається на парах згідно розкладу та за допомогою платформи дистанційного навчання «MOODLE».

7. Тематика курсу.

Тематика лекційних занять

Тема 1. Поняття, завдання та система кримінального права України

Кримінальне право як система юридичних норм, які встановлюють злочинність і караність діяння.

Кримінальне право, як наука, як самостійна галузь права, як навчальна дисципліна. Предмет і метод кримінального права України. Кримінальний закон, кримінальне правопорушення і покарання - основні поняття кримінального права України.

Історія розвитку кримінального законодавства та джерела кримінального права.

Система та завдання, функції кримінального права.

Основні принципи кримінального права України. Загальні принципи: недоторканість особи та її життя, верховенства права, справедливості та інші. Галузеві (спеціальні) принципи: невідворотність кримінальної відповідальності, індивідуалізація покарання та інші.

Кримінальне право і суміжні галузі права. Його взаємозв'язок з конституційним, адміністративним, кримінальним процесуальним, кримінально-виконавчим, міжнародним правом.

Тема 2. Поняття кримінального правопорушення. Склад кримінального правопорушення.

Поняття та ознаки кримінального правопорушення за діючим кримінальним законодавством. Поняття малозначного діяння, що формально містить ознаки кримінального правопорушення.

Класифікація кримінальних правопорушень у діючому кримінальному законодавстві.

Відмінність кримінальних проступків, злочинів від інших правопорушень.

Поняття складу кримінального правопорушення та його значення.

Елементи і ознаки складу кримінального правопорушення.

Види складів кримінальних правопорушень.

Тема 3. Об'єкт кримінального правопорушення. Об'єктивна сторона кримінального правопорушення.

Поняття об'єкта кримінального правопорушення.

Види об'єктів. Загальний об'єкт. Родовий /спеціальний/ об'єкт. Безпосередній об'єкт та його види.

Предмет кримінального правопорушення. Відмінність предмета від об'єкта кримінального правопорушення.

Поняття, ознаки і значення об'єктивної сторони кримінального правопорушення.

Суспільно небезпечне діяння /дія чи бездіяльність/. Умови відповідальності за бездіяльність.

Значення нездоланної сили, фізичного і психічного примусу при вирішенні питання про кримінальну відповідальність.

Суспільно небезпечні наслідки, їх поняття та види. Причинний зв'язок між суспільно небезпечним діянням і суспільно небезпечними наслідками та його ознаки в кримінальному праві.

Факультативні ознаки об'єктивної сторони: спосіб, місце, час, обстановка, знаряддя і засоби скоєння злочину, їх характеристика.

Тема 4. Суб'єктивна сторона кримінального правопорушення. Суб'єкт кримінального правопорушення.

Поняття, значення суб'єктивної сторони кримінального правопорушення. Вина як основна ознака суб'єктивної сторони кримінального правопорушення. Форми вини.

Поняття і види умислу. Інтелектуальний і вольовий моменти умислу. Прямий умисел, непрямий умисел. Інші види умислу. Поняття необережності і її види. Злочинна самовпевненість. Відміна самовпевненості від непрямого умислу. Злочинна недбалість. Невинне заподіяння шкоди: казус, випадок. Складна (змішана) форма вини. Мотив і мета як факультативні ознаки суб'єктивної сторони кримінального правопорушення.

Помилка в кримінальному праві та її значення при вирішенні питання про кримінальну відповідальність. Юридична і фактична помилки, їх вплив на кримінальну відповідальність і кваліфікацію кримінального правопорушення.

Поняття і ознаки суб'єкта кримінального правопорушення. Поняття спеціального суб'єкта та його ознаки. Вік кримінальної відповідальності. Основні правила встановлення віку суб'єкта кримінального правопорушення. Осудність як обов'язкова умова кримінальної відповідальності. Поняття неосудності, обмеженої осудності та їх критерії.

Тема 5. Стадії вчинення кримінального правопорушення.

Поняття і види стадій кримінального правопорушення. Незакінчене кримінальне правопорушення та його види.

Поняття готування до кримінального правопорушення та його характеристика. Відмежування готування до кримінального правопорушення від виявлення наміру.

Замах на кримінальне правопорушення та його види. Відмінність готування від замаху на кримінальне правопорушення. Відмінність замаху на кримінальне правопорушення від незакінченого кримінального правопорушення.

Закінчене кримінальне правопорушення. Момент закінчення.

Добровільна відмова від доведення кримінального правопорушення до кінця. Кримінально – правові наслідки добровільної відмови від доведення кримінального правопорушення до кінця.

Тема 6. Співучасть у кримінальному правопорушенні.

Поняття і ознаки співучасті у кримінальному правопорушенні.

Форми співучасті та їх юридична характеристика. Види співучасників по кримінальному закону України, їх характеристика.

Межі кримінальної відповідальності співучасників.

Кваліфікація дій співучасників, індивідуалізація їх відповідальності і покарання. Спеціальні питання співучасті у кримінальному правопорушенні. Добровільна відмова при співучасті.

Поняття та форми причетності до кримінального правопорушення.

Тема 7. Множинність кримінальних правопорушень

Поняття множинності кримінальних правопорушень та юридична характеристика. Види множинності кримінальних правопорушень.

Поняття і ознаки сукупності кримінальних правопорушень. Види сукупності кримінальних правопорушень.

Поняття і ознаки повторності кримінальних правопорушень. Види повторності кримінальних правопорушень. Співвідношення сукупності і повторності кримінальних правопорушень.

Поняття рецидиву кримінальних правопорушень. Види рецидиву кримінальних правопорушень. Загальний, спеціальний, пенітенціарний рецидив. Кримінально-правові наслідки рецидиву.

Тема 8. Обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння

Поняття та види обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння.

Поняття та умови правомірності необхідної оборони. Уявна оборона. Затримання особи, що вчинила кримінальне правопорушення. Підстави і ознаки крайньої необхідності. Відмінність крайньої необхідності від необхідної оборони. Фізичний або психічний примус. Виконання наказу або розпорядження. Діяння, пов'язане з ризиком. Виконання спеціального завдання з попередження чи розкриття кримінально протиправної діяльності організованої групи чи злочинної організації. Виконання обов'язку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України

Тема 9. Поняття покарання та його види.

Поняття, ознаки покарання. Мета покарання за кримінальним правом України. Система та види покарання у чинному законодавстві. Основні, додаткові та змішані покарання. Види покарань, які виконують та контролюють органи пробації та їх характеристика.

Тема 10. Звільнення від кримінальної відповідальності

Поняття, підстави, ознаки звільнення від кримінальної відповідальності. Види звільнення від кримінальної відповідальності. Характеристика видів звільнення від кримінальної відповідальності Звільнення від кримінальної відповідальності особи у зв'язку: з дійовим каяттям; за примиренням винного з потерпілим; з передачею особи на поруки; із зміною обстановки; із закінченням строків давності.

Спеціальні види звільнення від кримінальної відповідальності, передбачених в нормах Особливої частини КК України.

Тема 11. Кримінальні правопорушення проти основ національної безпеки України.

Національна безпека України як об'єкт кримінально-правової охорони. Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти основ національної безпеки України.

Дії, спрямовані на насильницьку зміну чи повалення конституційного ладу або на захоплення державної влади: особливості конструкції юридичних складів та види цього злочину.

Посягання на територіальну цілісність і недоторканність України: аналіз юридичного складу злочину, особливості кваліфікації за сукупністю з іншими злочинами.

Державна зрада: аналіз юридичного складу злочину; особливості звільнення від кримінальної відповідальності особи, що вчинила державну зраду.

Посягання на життя державного чи громадського діяча: аналіз юридичного складу злочину.

Диверсія: особливості об'єктивної та суб'єктивної сторін юридичного складу злочину, форми диверсії.

Шпигунство: аналіз юридичного складу злочину; особливості звільнення від кримінальної відповідальності особи, що вчинила шпигунство.

Тема 12. Кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я особи.

Систематизація юридичних складів кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи за чинним кримінальним законодавством України.

Кримінальні правопорушення проти життя. Кримінально-правове поняття вбивства. Види вбивств за КК України. Умисне вбивство без обтяжуючих і без пом'якшуючих обставин: відмежування від інших видів умисних вбивств. Умисне вбивство при обтяжуючих обставинах: аналіз юридичного складу злочину, особливості кваліфікації окремих його різновидів. Умисні вбивства при пом'якшуючих обставинах: особливості юридичних складів умисного вбивства, вчиненого в стані сильного душевного хвилювання, умисного вбивства матір'ю своєї новонародженої дитини та умисного вбивства при перевищенні меж необхідної оборони або у разі перевищення заходів, необхідних для затримання злочинця. Вбивство через необережність: особливості суб'єктивної сторони юридичного складу злочину. Доведення до самогубства: особливості юридичного складу злочину, відмежування від умисного вбивства та вбивства через необережність.

Кримінальні правопорушення проти здоров'я. Поняття тілесного ушкодження: медичний та юридичний критерій. Види тілесних ушкоджень за КК України. Залежність ступеня тяжкості тілесних ушкоджень від тривалості розладу здоров'я та розміру стійкої втрати працездатності. Умисне тяжке тілесне ушкодження: аналіз юридичних складів злочину. Умисне тяжке тілесне ушкодження: особливості юридичного складу злочину. Умисне середньої тяжкості тілесне ушкодження: особливості юридичного складу злочину, кваліфікація за сукупністю з іншими кримінальними правопорушеннями. Умисне легке тілесне ушкодження: види, особливості юридичного складу кримінального правопорушення. Необережне тяжке або середньої тяжкості тілесне ушкодження: особливості об'єктивної та суб'єктивної сторін юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікація за сукупністю з іншими кримінальними правопорушеннями. Побой і мордування: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення. Катування: особливості юридичного складу кримінального правопорушення.

Тема 13. Кримінальні правопорушення проти волі, честі та гідності особи.

Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти волі, честі та гідності особи.

Воля, честь та гідність як родовий об'єкт кримінальних правопорушень. Суспільна небезпека кримінальних правопорушень проти волі, честі та гідності особи. Система кримінальних правопорушень проти волі, честі та гідності особи.

Незаконне позбавлення волі або викрадення людини. Насильницьке зникнення. Захоплення заручників. Підміна дитини. Торгівля людьми. Експлуатація дитини. Використання малолітньої дитини для заняття жебрацтвом. Незаконне поміщення в психіатричний заклад. Примушування до шлюбу.

Тема 14. Кримінальні правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканості особи.

Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості особи.

Статева свобода та статева недоторканість як родовий об'єкт кримінальних правопорушень. Суспільна небезпека кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості особи. Види злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості особи.

Згвалтування. Сексуальне насильство. Примушування до вступу в статевий зв'язок. Статеві зносини з особою, яка не досягла шістнадцятирічного віку. Розбещення неповнолітніх.

Тема 15. Кримінальні правопорушення проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина.

Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти виборчих та особистих прав і свобод людини і громадянина.

Конституційні права і свободи громадянина як родовий об'єкт кримінальних правопорушень. Суспільна небезпека кримінальних правопорушень проти виборчих та особистих прав і свобод людини і громадянина. Класифікація кримінальних правопорушень проти виборчих та особистих прав і свобод людини і громадянина.

Кримінальні правопорушення проти народного волевиявлення, інших виборчих прав громадян.

Перешкоджання здійсненню виборчого права або права брати участь у референдумі, роботі виборчої комісії або комісії референдуму чи діяльності офіційного спостерігача. Надання неправдивих відомостей до органу ведення Державного реєстру виборців або інше несанкціоноване втручання в роботу Державного реєстру виборців. Незаконне використання виборчого бюлетеня, бюлетеня для голосування на референдумі, голосування виборцем, учасником референдуму більше одного разу, викрадення пошкодження, приховування або знищення виборчого бюлетеня, бюлетеня для голосування на референдумі. Незаконне знищення або пошкодження виборчої документації або документації референдуму. Порушення таємниці голосування. Порушення порядку фінансування політичної партії, передвиборної агітації чи агітації референдуму. Підкуп виборця, учасника референдуму, члена виборчої комісії або комісії з референдуму.

Кримінальні правопорушення проти трудових та інших соціально-економічних прав людини.

Перешкоджання законній діяльності професійних спілок, політичних партій, громадських організацій. Перешкоджання законній професійній діяльності журналістів. Грубе порушення законодавства про працю. Грубе порушення угоди про працю. Примушування до участі у страйку або перешкоджання участі у страйку. Невиплата заробітної плати, стипендії, пенсії чи інших установлених законом виплат. Порушення права на отримання освіти. Порушення права на безоплатну медичну допомогу.

Кримінальні правопорушення проти недоторканності приватного життя особи.

Порушення недоторканності житла. Порушення таємниці листування, телефонних розмов, телеграфної чи іншої кореспонденції, що передаються засобами зв'язку або через комп'ютер.

Кримінальні правопорушення проти свободи совісті.

Пошкодження релігійних споруд чи культових будинків. Незаконне утримування, осквернення або знищення релігійних святинь. Перешкоджання здійсненню релігійного обряду. Посягання на здоров'я людей під приводом проповідування релігійних віровчень чи виконання релігійних обрядів.

Кримінальні правопорушення у сфері охорони права на об'єкти інтелектуальної власності.

Порушення авторського права і суміжних прав. Порушення прав на винахід, корисну модель, промисловий зразок, топографію інтегральної мікросхеми, сорт рослин, раціоналізаторську пропозицію.

Кримінальні правопорушення проти сім'ї і дітей.

Ухилення від сплати аліментів на утримання дітей. Ухилення від сплати коштів на утримання непрацездатних батьків. Злісне невиконання обов'язків по догляду за дитиною або за особою, щодо якої встановлена опіка чи піклування. Зловживання опікунськими правами. Розголошення таємниці усиновлення (удочеріння). Незаконні дії щодо усиновлення (удочеріння).

Тема 16. Кримінальні правопорушення проти власності.

Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти власності.

Власність як родовий об'єкт злочинів. Суспільна небезпека кримінальних правопорушень проти власності. Класифікація кримінальних правопорушень проти власності. Безпосередні об'єкти кримінальних правопорушень проти власності. Предмет кримінальних

правопорушень проти власності. Відмежування складів кримінальних правопорушень проти власності від суміжних складів кримінальних правопорушень.

Кримінальні правопорушення проти власності, що полягають у заволодінні чужим майном.

Крадіжка. Грабіж. Розбій. Викрадення води, електричної або теплової енергії шляхом її самовільного використання. Вимагання. Шахрайство. Привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем.

Кримінальні правопорушення проти власності, не пов'язані із заволодінням чужим майном.

Заподіяння майнової шкоди шляхом обману або зловживання довірою. Незаконне привласнення особою знайденого або чужого майна, що випадково опинилося у неї. Умисне знищення або пошкодження майна. Умисне пошкодження об'єктів електроенергетики. Погроза знищення майна. Необережне знищення або пошкодження майна. Порушення обов'язків щодо охорони майна. Самовільне зайняття земельної ділянки та самовільне будівництво. Придбання, отримання, зберігання чи збут майна, одержаного злочинним шляхом.

Тема 17. Кримінальні правопорушення проти громадської безпеки.

Кримінальні правопорушення у сфері громадської безпеки. Види кримінальних правопорушень у сфері громадської безпеки.

Злочини пов'язані з діяльністю злочинних організацій. Створення, керівництво злочинною спільнотою або злочинною організацією, а також участь у ній. Встановлення або поширення злочинного впливу. Сприяння учасникам злочинних організацій та укриття їх злочинної діяльності. Бандитизм. Створення не передбачених законом воєнізованих або збройних формувань.

Кримінальні правопорушення пов'язані з тероризмом. Терористичний акт. Втягнення у вчинення терористичного акту. Публічні заклики до вчинення терористичного акту. Створення терористичної групи чи терористичної організації. Сприяння вчиненню терористичного акту. Фінансування тероризму. Завідомо неправдиве повідомлення про загрозу безпеці громадян, знищення чи пошкодження об'єктів власності.

Злочини, які пов'язані з порушенням спеціальних правил. Напад на об'єкти, на яких є предмети, що становлять підвищену небезпеку для оточення. Викрадення, привласнення, вимагання вогнепальної зброї, бойових припасів, вибухових речовин чи радіоактивних матеріалів або заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем. Незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами. Незаконне виготовлення, переробка чи ремонт вогнепальної зброї, або фальсифікація, незаконне видалення чи зміна її маркування, або незаконне виготовлення бойових припасів, вибухових речовин чи вибухових пристроїв. Недбале зберігання вогнепальної зброї або бойових припасів.

Тема 18. Кримінальні правопорушення проти безпеки руху та експлуатації транспорту.

Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти безпеки руху та експлуатації транспорту.

Класифікація кримінальних правопорушень проти безпеки руху та експлуатації транспорту.

Кримінальні правопорушення проти безпеки руху та експлуатації залізничного, водного і повітряного транспорту.

Порушення правил безпеки руху або експлуатації залізничного, водного чи повітряного транспорту. Здійснення професійної діяльності членом екіпажу або обслуговування повітряного руху диспетчером управління повітряним рухом (диспетчером служби руху) у стані алкогольного сп'яніння або під впливом наркотичних чи психотропних речовин. Пошкодження шляхів сполучення і транспортних засобів. Угон або захоплення залізничного рухомого складу, повітряного, морського чи річкового судна. Блокування транспортних комунікацій, а також захоплення транспортного підприємства. Примушування працівника транспорту до невиконання своїх службових обов'язків. Порушення правил повітряних польотів. Порушення

правил використання повітряного простору. Самовільне без нагальної потреби зупинення поїзда. Ненадання допомоги судну та особам, що зазнали лиха. Неповідомлення капітаном назви свого судна при зіткненні суден.

Кримінальні правопорушення проти безпеки руху та експлуатації автомобільного і міського електричного транспорту.

Порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами. Випуск в експлуатацію технічно несправних транспортних засобів або інше порушення їх експлуатації. Порушення правил, норм і стандартів, що стосуються убезпечення дорожнього руху. Незаконне заволодіння транспортним засобом. Знищення, підробка або заміна номерів вузлів та агрегатів транспортного засобу.

Порушення чинних на транспорті правил. Пошкодження об'єктів магістральних або промислових нафто-, газо-, конденсатопроводів та нафтопродуктопроводів.

Тема 19. Кримінальні правопорушення проти громадського порядку та моральності.

Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти громадського порядку та моральності.

Громадський порядок і моральність як родовий об'єкт кримінальних правопорушень. Суспільна небезпека кримінальних правопорушень проти громадського порядку та моральності. Класифікація кримінальних правопорушень проти громадського порядку та моральності.

Кримінальні правопорушення проти громадського порядку.

Групове порушення громадського порядку. Масові заворушення. Заклики до вчинення дій, що загрожують громадському порядку. Хуліганство.

Кримінальні правопорушення проти моральності.

Наруга над могилою, іншим місцем поховання або над тілом померлого. Незаконне проведення пошукових робіт на об'єкті археологічної спадщини, знищення, руйнування або пошкодження об'єктів культурної спадщини. Знищення, пошкодження або приховування документів чи унікальних документів Національного архівного фонду. Жорстоке поводження з тваринами. Ввезення, виготовлення або розповсюдження творів, що пропагують культ насильства і жорстокості, расову, національну чи релігійну нетерпимість та дискримінацію. Ввезення, виготовлення, збут і розповсюдження порнографічних предметів. Створення або утримання місць розпусти і звідництво. Сутенерство або втягнення особи в заняття проституцією. Втягнення неповнолітніх у протиправну діяльність.

Тема 20. Кримінальні правопорушення у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші кримінальні правопорушення проти здоров'я населення.

Здоров'я населення як об'єкт кримінально-правової охорони.

Кримінальні правопорушення, що посягають на встановлений порядок обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів. Контрабанда наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів або фальсифікованих лікарських засобів.

Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання чи збут наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів: аналіз юридичного складу злочину, відмежування від інших злочинів, кваліфікація за сукупністю з іншими злочинами. Викрадення, привласнення, вимагання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів чи заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем відмежування від інших злочинів, кваліфікація за сукупністю з іншими злочинами. Незаконне введення в організм наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів. Схиляння до вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів. Незаконне публічне вживання наркотичних засобів.

Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів без мети збуту. Посів

або вирощування снотворного маку чи конопель. Викрадення, привласнення, вимагання обладнання, призначеного для виготовлення наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, чи заволодіння ним шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем та інші незаконні дії з таким обладнанням. Незаконна організація або утримання місць для вживання одурманюючих засобів. Незаконне виготовлення, підроблення, використання чи збут підроблених документів на отримання наркотичних засобів, психотропних речовин або прекурсорів. Незаконна видача рецепта на право придбання наркотичних засобів або психотропних речовин.

Тема 21. Кримінальні правопорушення у сфері охорони державної таємниці, недоторканості державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації.

Загальна характеристика кримінальних правопорушень у сфері охорони державної таємниці, недоторканості державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації.

Кримінальні правопорушення у сфері охорони державної таємниці та конфіденційної інформації, що є власністю держави. Кримінальні правопорушення, що порушують недоторканість державного кордону, порядок в'їзду на тимчасово окуповану територію України та виїзду з неї. Кримінальні правопорушення, які порушують порядок комплектування Збройних Сил України та служб цивільного захисту.

Тема 22. Кримінальні правопорушення проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян та кримінальні правопорушення проти журналістів.

Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти порядку управління (авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян) та кримінальні правопорушення проти журналістів.

Кримінальні правопорушення, що посягають на авторитет органів державної влади в частині дотримання встановленого законодавством порядку використання державних символів.

Наруга над державними символами. Незаконне підняття Державного Прапора України на річковому або морському судні.

Кримінальні правопорушення, що посягають на авторитет органів державної виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян в частині дотримання встановленого законодавством порядку діяльності підприємств, установ або організацій та об'єднань громадян.

Незаконне перешкоджання організації або проведенню зборів, мітингів, походів і демонстрацій. Захоплення державних або громадських будівель чи споруд.

Кримінальні правопорушення проти представників влади та інших осіб у зв'язку з виконанням службових обов'язків або державною, службовою чи громадською діяльністю.

Опір представникові влади, працівникові правоохоронного органу, державному виконавцю, приватному виконавцю, члену громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону або військовослужбовцеві, уповноваженій особі Фонду гарантування вкладів фізичних осіб. Втручання в діяльність працівника правоохоронного органу, судового експерта, працівника державної виконавчої служби, приватного виконавця. Втручання у діяльність державного діяча. Погроза або насильство щодо працівника правоохоронного органу. Погроза або насильство щодо державного чи громадського діяча. Умисне знищення або пошкодження майна працівника правоохоронного органу, працівника органу державної виконавчої служби чи приватного виконавця. Посягання на життя працівника правоохоронного органу, члена громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону або військовослужбовця. Захоплення представника влади або працівника правоохоронного органу як заручника. Погроза або насильство щодо службової особи чи громадянина, який виконує громадський обов'язок. Перешкоджання діяльності народного депутата України та депутата місцевої ради. Перешкоджання діяльності Рахункової палати, члена Рахункової палати. Перешкоджання діяльності Вищої ради правосуддя, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України. Умисне знищення або пошкодження майна службової особи чи громадянина, який виконує громадський обов'язок.

Кримінальні правопорушення, що посягають на авторитет органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян в частині дотримання встановленого законодавством порядку обігу та використання документів, печаток, штампів, бланків, спеціальних технічних засобів отримання інформації та ліній зв'язку.

Викрадення, привласнення, вимагання документів, штампів, печаток, заволодіння ними шляхом шахрайства чи зловживання службовим становищем або їх пошкодження. Підроблення документів, печаток, штампів та бланків, збут чи використання підроблених документів, печаток, штампів. Незаконні придбання, збут або використання спеціальних технічних засобів отримання інформації. Умисне пошкодження або руйнування телекомунікаційної мережі.

Інші кримінальні правопорушення, що посягають на авторитет органів влади та місцевого самоврядування, об'єднань громадян, державних підприємств, установ чи організацій.

Самовільне присвоєння владних повноважень або звання службової особи. Підкуп працівника підприємства, установи чи організації. Примушування до виконання чи невиконання цивільно-правових зобов'язань. Самоправство.

Порядок управління та професійна діяльність журналістів як родовий об'єкт злочинів. Суспільна небезпека кримінальних правопорушень проти журналістів.

Умисне знищення або пошкодження майна журналіста. Посягання на життя журналіста. Захоплення журналіста як заручника.

Тема 23. Кримінальні правопорушення у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг.

Загальна характеристика кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної із наданням публічних послуг.

Службова діяльність та професійна діяльність, пов'язана із наданням публічних послуг як родовий об'єкт кримінальних правопорушень. Суспільна небезпека кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної із наданням публічних послуг. Класифікація кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної із наданням публічних послуг.

Кримінальні правопорушення, що посягають на нормальну службову діяльність в органах державної влади, місцевого самоврядування та інших юридичних особах публічного права.

Зловживання владою або службовим становищем. Здійснення народним депутатом України на пленарному засіданні Верховної Ради України голосування замість іншого народного депутата України. Перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу. Декларування недостовірної інформації. Прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою. Незаконне збагачення. Пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди службовій особі. Провокація підкупу.

Кримінальні правопорушення, що посягають на нормальну службову діяльність в юридичних особах приватного права.

Зловживання повноваженнями службовою особою юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми. Підкуп службової особи юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми.

Кримінальні правопорушення, що посягають на нормальну службову діяльність в юридичних особах як публічного, так і приватного права.

Службове підроблення. Службова недбалість. Зловживання впливом.

Кримінальні правопорушення, що посягають на нормальну професійну діяльність, пов'язану з наданням публічних послуг.

Зловживання повноваженнями особами, які надають публічні послуги. Підкуп особи, яка надає публічні послуги. Протиправний вплив на результати офіційних спортивних змагань.

Тема 24. Кримінальні правопорушення проти правосуддя.

Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти правосуддя.

Кримінальні правопорушення у сфері належної реалізації конституційних принципів здійснення правосуддя.

Завідомо незаконні затримання, привід, домашній арешт або тримання під вартою. Притягнення завідомо невинного до кримінальної відповідальності. Порушення права на захист.

Кримінальні правопорушення у сфері одержання достовірних доказів та істинних висновків під час здійснення кримінального провадження.

Завідомо неправдиве повідомлення про вчинення кримінального правопорушення. Введення в оману суду або іншого уповноваженого органу. Відмова свідка від давання показань або відмова експерта чи перекладача від виконання покладених на них обов'язків. Перешкоджання з'явленню свідка, потерпілого, експерта, примушування їх до відмови від давання показань чи висновку.

Кримінальні правопорушення у сфері своєчасного розкриття та припинення злочинних посягань

Невжиття заходів безпеки щодо осіб, взятих під захист. Розголошення відомостей про заходи безпеки щодо особи, взятої під захист. Розголошення даних оперативно-розшукової діяльності, досудового розслідування. Порушення правил адміністративного нагляду. Приховування злочину.

Кримінальні правопорушення у сфері належного виконання судових актів та заходів впливу, що ними призначені.

Незаконні дії щодо майна, на яке накладено арешт, заставленого майна або майна, яке описано чи підлягає конфіскації. Ухилення від покарання, не пов'язаного з позбавленням волі. Умисне невиконання угоди про примирення або про визнання винуватості. Ухилення від відбування покарання у виді обмеження волі та у виді позбавлення волі. Злісна непокора вимогам адміністрації установи виконання покарань. Дії, що дезорганізують роботу установ виконання покарань. Втеча з місця позбавлення волі або з-під варти. Втеча із спеціалізованого лікувального закладу.

Тема 25. Кримінальні правопорушення проти встановленого порядку несення військової служби (військові кримінальні правопорушення).

Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти встановленого порядку несення військової служби (військові кримінальні правопорушення).

Кримінальні правопорушення, що посягають на порядок підлеглості та військової честі.

Непокора. Невиконання наказу. Опір начальникові або примушування його до порушення службових обов'язків. Погроза або насильство щодо начальника. Порушення статутних правил взаємовідносин між військовослужбовцями за відсутності відносин підлеглості.

Кримінальні правопорушення, що посягають на порядок проходження військової служби.

Самовільне залишення військової частини або місця служби. Дезертирство. Ухилення від військової служби шляхом самокалічення або іншим способом.

Кримінальні правопорушення, що посягають на порядок управління військовим майном.

Викрадення, привласнення, вимагання військовослужбовцем зброї, бойових припасів, вибухових або інших бойових речовин, засобів пересування, військової та спеціальної техніки чи іншого військового майна, а також заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем. Умисне знищення або пошкодження військового майна. Необережне знищення або пошкодження військового майна. Втрата військового майна.

Кримінальні правопорушення, що посягають на порядок експлуатації озброєння і військової техніки.

Порушення правил поводження зі зброєю, а також із речовинами і предметами, що становлять підвищену небезпеку для оточення. Порушення правил водіння або експлуатації машин. Порушення правил польотів або підготовки до них. Порушення правил кораблеводіння.

Кримінальні правопорушення, що посягають на порядок несення спеціальних служб.

Порушення статутних правил вартової служби чи патрулювання. Порушення правил несення прикордонної служби. Порушення правил несення бойового чергування. Порушення статутних правил внутрішньої служби.

Кримінальні правопорушення, що посягають на порядок зберігання військової таємниці.

Розголошення відомостей військового характеру, що становлять державну таємницю, або втрата документів чи матеріалів, що містять такі відомості.

Кримінальні правопорушення, що посягають на порядок здійснення своїх повноважень військовими службовими особами Збройних Сил України та інших військових формувань.

Недбале ставлення до військової служби. Бездіяльність військової влади. Перевищення військовою службовою особою влади чи службових повноважень.

Кримінальні правопорушення, що посягають на порядок виконання військового обов'язку в бою та інших особливих умовах.

Здача або залишення ворогові засобів ведення війни. Залишення гинучого військового корабля. Самовільне залишення поля бою або відмова діяти зброєю. Добровільна здача в полон.

Кримінальні правопорушення, що посягають на порядок дотримання звичаїв та правил ведення війни.

Злочинні дії військовослужбовця, який перебуває в полоні. Мародерство. Насильство над населенням у районі воєнних дій. Погане поводження з військовополоненими. Незаконне використання символіки Червоного Хреста, Червоного Півмісяця, Червоного Кристала та зловживання нею.

Тема 26. Кримінальні правопорушення проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку.

Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку.

Мир, безпека людства та міжнародний правопорядок як родовий об'єкт кримінальних правопорушень. Суспільна небезпека кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку. Класифікація кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку.

Кримінальні правопорушення проти миру.

Пропаганда війни. Виготовлення, поширення комуністичної, нацистської символіки та пропаганда комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів. Планування, підготовка, розв'язування та ведення агресивної війни. Порушення законів та звичаїв війни. Найманство.

Кримінальні правопорушення проти безпеки людства.

Застосування зброї масового знищення. Розроблення, виробництво, придбання, зберігання, збут, транспортування зброї масового знищення. Екоцид. Геноцид.

Кримінальні правопорушення проти міжнародного правопорядку.

Посягання на життя представника іноземної держави. Злочини проти осіб та установ, що мають міжнародний захист. Незаконне використання символіки Червоного Хреста, Червоного Півмісяця, Червоного Кристала. Піратство.

Злочини проти людяності.

Тематика семінарських занять

1. Поняття, завдання та система кримінального права України
2. Поняття кримінального правопорушення. Склад кримінального правопорушення.
3. Об'єкт кримінального правопорушення. Об'єктивна сторона кримінального правопорушення.
4. Суб'єктивна сторона кримінального правопорушення. Суб'єкт кримінального правопорушення.
5. Стадії вчинення кримінального правопорушення.
6. Співучасть у кримінальному правопорушенні.
7. Множинність кримінальних правопорушень.
8. Обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння.

9. Поняття покарання та його види.
10. Звільнення від покарання та його відбування.
11. Злочини проти основ національної безпеки України.
12. Кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я особи.
13. Кримінальні правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканості особи.
14. Кримінальні правопорушення проти власності.
15. Кримінальні правопорушення проти громадської безпеки.
16. Кримінальні правопорушення проти безпеки руху та експлуатації транспорту.
17. Кримінальні правопорушення проти громадського порядку та моральності.
18. Кримінальні правопорушення у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші кримінальні правопорушення проти здоров'я населення.
19. Кримінальні правопорушення у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг.
20. Кримінальні правопорушення проти правосуддя.
21. Кримінальні правопорушення проти встановленого порядку несення військової служби (військові кримінальні правопорушення).
22. Кримінальні правопорушення проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку.

Тематика самостійної роботи

Самостійне опрацювання окремих тем: Закон про кримінальну відповідальність. Кримінальна відповідальність та її підстави. Призначення покарання. Поняття та правові наслідки судимості. Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх. Поняття, система і значення Особливої частини кримінального права України. Кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності. Рішення Європейського суду з прав людини в кримінальних справах.

8. Система оцінювання та вимоги

Загальна система оцінювання курсу	Оцінювання знань ЗВО здійснюється за 100-бальною шкалою з подальшим переведенням у національну шкалу (шкалу Університету) та шкалу ECTS, відповідно до «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Національного університету «Чернігівська політехніка»» (https://stu.cn.ua/wp-content/stu-media/normobaza/normdoc/norm-osvitproces/polozhennya-pro-potochne-ta-pidsumkove-oczinuvannya-znan-zdobuvachiv-vo.pdf). Система оцінювання знань з навчальної дисципліни «Кримінальне право» включає поточний та семестровий контроль знань. З дисципліни здобувач може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру і до 40% підсумкової оцінки – на екзамені. Поточний контроль проводиться шляхом спілкування із студентами під час лекцій та опитувань студентів на семінарських заняттях. Бали, які набрані здобувачем за результатами активності на семінарах складають оцінку поточного контролю. Під час вивчення дисципліни здобувач вищої освіти має досягти відповідні результати навчання (РН), що передбачені освітньою програмою.
--	--

Кожен результат навчання оцінюватися окремо:

РН1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин - оцінюється шляхом фронтального та індивідуального опитування під час семінарських занять.

РН 13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права - оцінюється шляхом фронтального та індивідуального опитування під час семінарських занять, тестування, через написання та публічний захист курсової роботи.

РН 18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи - оцінюється шляхом фронтального та індивідуального опитування, розв'язання практичних кейсів під час семінарських занять та через публічний захист курсових робіт.

РН19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів - оцінюється шляхом фронтального та індивідуального опитування під час семінарських занять та через публічний захист курсових робіт.

Оцінка за результатами вивчення дисципліни формується шляхом додавання підсумкових результатів поточного контролю до екзаменаційної оцінки. Оцінювання успішності здобувача вищої освіти під час семестрового контролю здійснюється за національною (чотирибальною) шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалою ECTS і вносяться в відомість успішності та навчальну картку здобувача вищої освіти в автоматизованій системі управління – АСУ «ВНЗ».

Складання екзамену є обов'язковим елементом підсумкового контролю знань для студентів, які претендують на оцінку «добре» або «відмінно». Якщо студент виконав всі види робіт протягом семестру та набрав 60% підсумкової оцінки (тобто «задовільно»), то він, за бажанням, може залишити набрану кількість балів як підсумкову оцінку і не складати екзамен.

Повторне складання екзамену з метою підвищення позитивної оцінки не дозволяється.

Семестровий контроль по закінченню 3, 4 семестру проводиться у формі екзамену відповідно до графіку навчального процесу згідно затвердженого розкладу. Для складання екзамену розробляються та затверджуються на засіданні кафедри білети. Білети складаються з двох питань (*кожне питання оцінюється максимум у 20 балів*). **У 18-20 балів** оцінюється відповідь на питання, яка є повною, її зміст відповідає сутності поставленого питання, (допускаючи при цьому 1-2 незначні помилки). **15-18 балів** - відповідь правильна, послідовна, логічна, але ЗВО

	допускає у викладі окремі незначні пропуски фактичного матеріалу; 10-15 балів ЗВО володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, нечітко, а інколи й невірно формулює основні теоретичні положення; 1-10 балів ЗВО виявляє незнання більшої частини фактичного матеріалу; відповідь не розкриває поставлених запитань чи завдань; допускає грубі помилки; 0 балів – ставиться коли відповідь на питання є повністю неправильною. Оцінювання успішності ЗВО під час семестрового контролю вноситься у відомість успішності та навчальну картку здобувача вищої освіти в автоматизованій системі управління – АСУ «ВНЗ».
Вимоги до КРС	- «відмінно» (А) – якщо виявлено: всебічні, систематизовані, глибокі знання матеріалу; грамотне та логічне викладення інформації; самостійність роботи; наявність не більше 1-2 незначних помилок (через неуважність, обмовки); використання судової практики, наявність висновків у вигляді запропонованих змін до законодавства України, курсова робота представлена через презентацію отриманого наукового матеріалу; - «добре» (В) – якщо виявлено: повні знання матеріалу; успішне виконання завдань; логічна послідовність; зрозумілість викладеного матеріалу; наявність незначних помилок; можлива деяка неповнота відповіді; правильність виконання практичної (за наявності) частини; наявність висновків, курсова робота представлена через презентацію отриманого наукового матеріалу; - «добре» (С) – якщо виявлено: достатні знання матеріалу; успішне виконання завдань; певна логічна послідовність; зрозумілість викладеного матеріалу; наявність не більше 3-4 незначних помилок; можлива деяка неповнота відповіді, але без суттєвих помилок; - «задовільно» (D) – якщо виявлено: не досить повні знання основного матеріалу; наявні суттєві помилки; неповна відповідь; наявність висновків; - «задовільно» (Е) – якщо виявлено: не досить повні знання основного матеріалу, неповна відповідь, незв'язна її побудова; наявність висновків, що не відтворюють завдання дослідження; - «незадовільно» (FX) – якщо виявлено: відсутність знань або нерозуміння більшої або найбільш суттєвої частини матеріалу; суттєві помилки, які не виправлені; нелогічне викладання матеріалу; недосяжність мети; відсутність висновків.
Семінарські (практичні) заняття	Робота на семінарському занятті (опитування) оцінюється у балах (5 балів за одне заняття) за наступними критеріями: 5 балів – здобувач у повному обсязі опрацював

програмний матеріал, основну і додаткову літературу, має глибокі й міцні знання, упевнено оперує набутими знаннями у вирішенні завдань, робить аргументовані висновки, може вільно висловлювати власні судження і переконувати інших, здатний презентувати власне розуміння питання.

4 бала – здобувач володіє навчальним матеріалом, формулює нескладні висновки, може узагальнювати набуті знання і частково застосовувати їх у вирішенні завдань, аргументація на достатньому рівні.

3 бала – здобувач загалом самостійно відтворює програмний матеріал, може дати стислу характеристику питання, але у викладеному матеріалі є істотні прогалини, є певні неточності як у відтворенні матеріалу, так і у висновках, аргументація низька, використання набутих знань у вирішенні завдань на низькому рівні.

1-2 балів – здобувач за допомогою викладача намагається відтворити матеріал, але відповідь неточна, неповна, головний зміст матеріалу не розкрито, аргументація та власне розуміння питання майже відсутні; студент із помітними труднощами використовує певні знання у вирішенні завдань.

0 балів – здобувач не готовий до семінарського заняття.

Порядок оцінювання самостійної роботи здобувачів вищої освіти.

Загальними критеріями, за якими здійснюється оцінювання самостійної роботи здобувачів, є: глибина і міцність знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за окремими темами, вміння робити обґрунтовані висновки, володіння категорійним апаратом, навички і прийоми виконання практичних завдань, вміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію та обробку, самореалізація на практичних та семінарських заняттях, а також самостійність та своєчасність здачі виконаних завдань викладачу, згідно з графіком навчального процесу.

Максимально можливий бал (1бал за тему) за конкретним завданням ставиться за умови відповідності виду самостійної роботи всім зазначеним критеріям. Відсутність тієї або іншої складової знижує кількість балів.

Перелік завдань для самостійної роботи здобувачів зазначений в методичних рекомендаціях.

Порядок оцінювання тестових завдань:

- 5 балів – точні відповіді на понад 90-100%тестових питань;

- 4 бали – точні відповіді на 70%-89% тестових питань;

- 3 бали – точні відповіді від 50% до 69 % тестових питань;

- 1-2 бали – здобувач дав відповідь на меншу

	кількість, ніж 50% питань і показав незадовільний рівень знань з теми; - 0 балів – здобувач не виконав тестові завдання. Написання контрольної роботи оцінюється за критеріями: відповідна форма, грамотність, логічно-послідовне викладення матеріалу, охайність, науковість, достатня кількість дослідженої літератури, достатній обсяг та пропорційність структурних частин роботи. За наявності всіх компонентів робота отримує 5 балів; обмежена кількість використаної літератури, наявність орфографічних помилок, питання розкриті частково – 4 бали; за неохайне оформлення, недостатньо повне відображення теоретичної частини, суттєві помилки – 3 бали; за неохайне оформлення, не відображення теоретичної частини – 1-2 бали; робота невиконана – 0 балів.
Умови допуску до підсумкового контролю	У випадку, якщо здобувач вищої освіти протягом семестру не виконав у повному обсязі передбачених робочою програмою навчальної дисципліни всіх видів навчальної роботи, має невідпрацьовані практичні роботи або не набрав мінімально необхідну кількість балів (тобто кількість балів, яка сумарно з максимально можливою кількістю балів, які здобувач вищої освіти може отримати під час семестрового контролю не дозволить отримати підсумкову оцінку «задовільно» – Е, 60 балів), то він не допускається до складання екзамену під час семестрового контролю, але має право ліквідувати академічну заборгованість у порядку, передбаченому в розділі 6 «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Національного університету «Чернігівська політехніка»», затвердженого вченою радою НУ «Чернігівська політехніка»

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти у третьому семестрі

Модуль за тематичним планом дисципліни та форма контролю		Кількість балів
1	Робота на семінарському занятті	0...50
2	Самостійне опрацювання теми	0...5
3	Виконання тестових завдань	0...5
Усього поточний і проміжний модульний контроль		0...60
Семестровий контроль (Екзамен)		0...40
Разом		0...100

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти у четвертому семестрі

Модуль за тематичним планом дисципліни та форма контролю		Кількість балів
	Робота на семінарському занятті/опрацювання матеріалу самостійно	0...55

Оцінка за контрольну роботу	0...5
Усього поточний і проміжний модульний контроль	0...60
Семестровий контроль (Екзамен)	0...40
Разом	0...100

Шкала оцінювання результатів навчання

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою (диференційований залік)	
		для екзамену (диференційованого заліку), курсового проєкту (роботи), практики, атестації	для заліку
90 – 100	A (відмінно)	відмінно	зараховано
82-89	B (дуже добре)	добре	
75-81	C (добре)		
66-74	D (задовільно)	задовільно	
60-65	E (достатньо)		
0-59	FX (незадовільно)	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано з можливістю повторного складання

9. Політики курсу.

У випадку, якщо ЗВО протягом семестру не виконав у повному обсязі передбачених робочою програмою навчальної дисципліни всіх видів навчальної роботи, має більше 30% пропусків навчальних занять (без поважних причин) від загального обсягу аудиторних годин відповідної навчальної дисципліни або не набрав мінімально необхідну кількість балів (тобто кількість балів, яка сумарно з максимально можливою кількістю балів, які ЗВО може отримати під час семестрового контролю не дозволить отримати підсумкову оцінку «задовільно – E, 60 балів»), то він не допускається до складання екзамену під час семестрового контролю, але має право ліквідувати академічну заборгованість.

До загальної політики курсу відноситься дотримання принципів відвідування занять у відповідності до затвердженого розкладу, а також вільного відвідування лекційних занять для осіб, які отримали на це дозвіл відповідно до Порядку надання дозволу на вільне відвідування занять здобувачам вищої освіти Національного університету «Чернігівська політехніка». Недопустимі пропуски та запізнення на заняття; користування мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування; недотримання строків виконання навчально-наукових завдань тощо.

Загальні засади освітнього процесу в НУ «Чернігівська політехніка» закріплені Положенням про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Чернігівська політехніка», затв. Вченою радою від 31.08.2020 <https://stu.cn.ua/wp-content/stu-media/normobaza/normdoc/norm-osvitproces/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu.pdf> та Положенням про дистанційне навчання в Національному університеті «Чернігівська політехніка», затв. Вченою радою 31.08.2020 <https://stu.cn.ua/wp-content/stu-media/normobaza/normdoc/norm-osvitproces/polozhennya-pro-dystanczijne-navchannya.pdf>

Політика користування ноутбуками / смартфонами

Прохання до здобувачів тримати смартфони переведеними у беззвучний режим протягом лекційних та практичних занять, так як дзвінки, переписки та спілкування у соціальних мережах відволікають від проведення занять як викладача, так й інших здобувачів. Ноутбуки,

планшети та смартфони не можуть використовуватися в аудиторіях під час занять та під час проведення підсумкового контролю (за виключенням проходження тестового контролю в системі Moodle).

Політика заохочень та стягнень

За результатами навчальної, наукової або організаційної діяльності здобувачів вищої освіти за курсом їм можуть нараховуватися додаткові бали – до 15 балів, у залежності від вагомості досягнень. Види позанавчальної діяльності, за якими здобувачі вищої освіти заохочуються додатковою кількістю балів: участь у міжнародних проектах, наукові дослідження, тези, участь у науково-практичних конференціях, тощо.

Політика академічної доброчесності

Політика дотримання академічної доброчесності ґрунтується на Кодексі академічної доброчесності Національного університету “Чернігівська політехніка” <https://stu.cn.ua/wp-content/stu-media/normobaza/normdoc/norm-yakist/kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: - самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); - посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; - дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; - надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Порушення академічної доброчесності здобувачами вищої освіти можуть мати наслідки: - повторне проходження оцінювання (контрольна робота, екзамен тощо); - повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; - відрахування з Університету; - позбавлення академічної стипендії.

Правила перезарахування кредитів

Кредити, отримані в інших закладах вищої освіти, а також результати навчання у неформальній та/або інформальній освіті, можуть бути перезараховані викладачем у відповідності до положення [«Порядок визначення академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін у НУ «Чернігівська політехніка»»](#). Визнання результатів навчання у неформальній освіті розповсюджується на окремі змістові модулі (теми) навчальної дисципліни.

10. Рекомендована література.

1. Вереша Р. В. Кримінальне право України. Загальна частина. Вид. 11-те, перероб. та допов. Київ: Алерта, 2025. 610 с.

2. Кримінальне право України (Загальна та Особлива частини) : посіб. для підгот. до зовніш. незалеж. оцінювання / В. І. Тютюгін, М. А. Рубашенко ; відп. ред. В. І. Тютюгін. 4-те вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2023. 352 с.

3. Кримінальне право України: Особлива частина : підручник / В. Я. Тацій, В.І. Борисов, В. І. Тютюгін та ін. 6-те вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2020. 768 с.

4. Кримінальне право України. Загальна частина : посіб. для підгот. до заліків та іспитів / В. І. Тютюгін, М. А. Рубашенко ; відп. ред. В. І. Тютюгін. 8-ме вид., перероб. й допов. Харків : Право, 2025. 252 с

5. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник / за заг. ред. В. М. Бурдіна, В. І. Маркіна. Київ: Юрінком Інтер, 2025. 1148 с.

6. Commentary on the Law of the International Criminal Court / Edited by Mark Klamberg. Brussels: Torkel Opsahl Academic EPublisher. 2017. 819 p.

7. Stahn C. A Critical Introduction to International Criminal Law Oxford University Press, 2018. 464 p.

Інтернет-джерела.

1. <https://eln.stu.cn.ua/course/view.php?id=3554> (посилання на сторінку дисципліни в системі дистанційного навчання moodle)
2. Офіційний сайт Верховної Ради України – <http://rada.gov.ua>.